

Ook jij, jouw budget op een rij!

Tips en hulpmiddelen om je budget
(beter) te beheren

Colofon

© BIZ-Kempen juni, 2019

1e versie, juni 2016

2e versie, juni 2019

In samenwerking met onze partners en studenten Thomas More

Inhoud

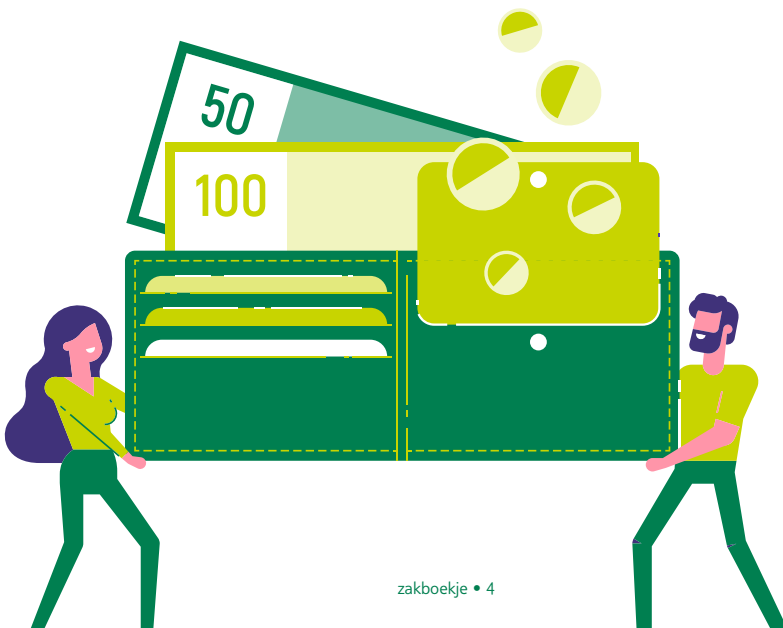
Het zakboekje, wat kan je verwachten?	4
Jouw budget op een rij, stap voor stap	5
Een rekening in de bus, wat nu?	5
Hoelang hou ik papieren bij?	8
Hulpmiddelen om je papieren op orde houden	9
Budgetmap	9
Tussenbladen CEBUD	9
Overzicht houden op je inkomsten-uitgaven	10
Maandelijkse kosten	10
Jaarlijkse kosten	11
Hulpmiddelen om een overzicht te bewaren	12
Budgetplanner	12
Via de smartphone	12
Op papier	12
Verzekeringen, wat moet en wat mag?	13
Wettelijk verplicht	13
Optionele maar nuttige verzekeringen	14
Het voordeligste tarief, daarvoor gaan we!	15
Aardgas en elektriciteit: de VREG-test	15
Telecom, waarom meer betalen als minder ook kan?	16
Laat je niet vangen!	17
Zelf oefenen?	17
Meer info en/of ondersteuning?	18
Cursus: Slim beheer bij basiseducatie	18
Budgetcursus op het OCMW	18
Ziekenfonds	19
Budgetbegeleiding (OCMW)	20
Budgetbeheer (OCMW)	20
Algemene vragen	21

Het zakboekje, wat kan je verwachten?

Dit zakboekje helpt jou op weg om je budget goed te kunnen beheren. Als eerste nemen we graag met je door hoe je je administratie in orde kan houden. Je vindt antwoorden op verschillende vragen zoals: Wat kan ik met een brief of rekening doen? Hoe kan ik deze bijhouden en hoelang?

We helpen je op weg om een overzicht te maken van je inkomsten en uitgaven. Daarnaast geven we je aantal tips waarmee je geld kan besparen. Bijvoorbeeld: Hoe kan ik energieprijzen vergelijken? Welke verzekeringen kan ik best nemen?

Heb je na het lezen van deze brochure nog vragen, heb je nood aan een helpende hand of wat goede raad? Op het einde van dit zakboekje vind je enkele organisaties die jou graag verder helpen.

Jouw budget op een rij, stap voor stap

Een rekening in de bus, wat nu?

In jouw brievenbus en/of mailbox kom je heel wat papieren tegen. Folders, reclame, persoonlijke brieven... Rekeningen horen hier ook bij. Maar wat doe je hiermee?

Stap 1: Maak jouw brievenbus elke dag leeg

Het is belangrijk om dagelijks jouw brievenbus leeg te maken. Tegenwoordig kun je ook online een 'brievenbus' bijhouden. Denk bijvoorbeeld aan je e-mail waar de rekeningen naartoe gestuurd worden. Als je dit niet doet, is de kans groter dat je rekeningen te laat opmerkt. Als je een rekening te laat betaalt, krijg je een herinneringsbrief of een aanmaning. Dat brengt soms extra kosten mee (aanmaningskosten). Rekeningen tijdig betalen is dus heel belangrijk.

Stap 2: Kijk de rekening na

Wanneer je een rekening krijgt, kijk je best de volgende gegevens na.

- ▶ Wie heeft deze rekening gestuurd?
- ▶ Is de rekening aan jou gericht?
- ▶ Voor welke datum moet de rekening zeker betaald zijn?
- ▶ Wat is het bedrag?
- ▶ Wat is het rekeningnummer waarop het bedrag gestort moet worden?
- ▶ Welke mededeling moet er opgegeven worden bij de betaling?

Bij een rekening kan een overschrijvingsformulier zitten. Hierop staan al enkele gegevens ingevuld, zoals het rekeningnummer, bedrag en mededeling. Op onderstaand voorbeeld kan je zien hoe een overschrijvingsformulier eruitziet en waarvoor elk vakje dient.

Nichtesorgend

OVERSCHRIJVINGSOPDRACHT

Bij invulling met de hand, één HOOFDLETTER of cijfer in zwart (of blauw) per vakje.

Vervaldatum (indien niet: op brief zelf!)

BEDRAG

Rekeningnummer begunstigde

Mededeling

Let op de mededeling. Die kan zowel ‘gewoon’ of ‘gestructureerd’ zijn. Bij een ‘gewone’ mededeling’ wordt er uitgelegd waarvoor het geld is bedoeld. Dit wordt zelden gebruikt. Het meestvoorkomende is een gestructureerde mededeling. Dit bestaat uit een aantal cijfers die een unieke code vormen.

Rekeningen kunnen ook digitaal (sms – e-mail) gestuurd worden. Hier vind je meestal geen overschrijvingsformulier meer, maar een beknopte samenvatting van de gegevens die jij nodig hebt om de rekening te kunnen betalen. Die gegevens zijn: het bedrag, rekeningnummer waarop het gestort moet worden, gestructureerde mededeling en uiterste betaaldatum.

Stap 3: Rangschik jouw rekeningen

Als je niet al jouw rekeningen in één keer kan betalen, is het handig om alle rekeningen te rangschikken op vervaldatum. Dat is de uiterste datum waarop ze betaald moeten zijn. De rekening met de eerste vervaldatum, betaal je dan eerst.

Stap 4: Betaal jouw rekening

Het betalen van jouw rekeningen kan op verschillende manieren: via een overschrijving op papier, online via de computer of via de app van je bank op je smartphone. Bij vragen is het slim om contact op te nemen met je bankkantoor.

Stap 5: Jouw rekeningen ordenen

Nadat je rekeningen betaald zijn, noteer je op het papier de datum waarop je betaald hebt en klasseer je het in een kaft of map die je daarvoor voorziet.

Hoelang hou ik papieren bij?

Het is belangrijk om bepaalde papieren lang genoeg bij te houden. Om je daarbij op weg te helpen, geven we een kort overzicht van enkele belangrijke termijnen.

Wat?	Hoelang?
Uittreksels van de bank	10 jaar (om te bewijzen welke facturen je betaald hebt)
Garantiebewijzen	(meestal) 2 jaar
Belastingaangifte (en bewijsstukken)	7 jaar
Contracten van verzekeringspremies	3 jaar
Ontslagbrief	1 jaar
Huurcontract, huurwaarborg, plaatsbeschrijving...	5 jaar na het beëindigen van het contract
Jaarlijkse loonfiches	Tot aan jouw pensioen

Op www.biz-kempen.be vind je een uitgebreid overzicht terug van de juiste bewaartermijnen voor jouw papieren.

Hulpmiddelen om je papieren op orde houden

Budgetmap

CAW Oost-Vlaanderen en BIZ Oost-Vlaanderen maakten een (online) budgetmap. Die helpt je om je papieren op orde te krijgen. Je kan online aanduiden welke thema's voor jou van toepassing zijn, bv: elektriciteit, vervoer, water... Je kan online jouw gegevens invullen. Deze budgetmap kan anoniem worden ingevuld of je kan dit samen met jouw hulpverlener invullen. Je kan op deze site tussenbladen downloaden en afdrukken zodat je jouw persoonlijke budgetmap ook op papier kan samenstellen. Dit is gratis! Meer informatie over de budgetmap vind je online op <https://www.budgetmaponline.be>

Als je de budgetmap anoniem hebt ingevuld, moet je alle gegevens en tabbladen afdrukken voordat je de site afsluit! De site onthoudt jouw gegevens dan namelijk niet.

Tussenbladen CEBUD

Een ander hulpmiddel zijn de papieren tussenbladen van CEBUD. Een set bestaat uit twee delen. De eerste is bedoeld om alle belangrijke documenten te bewaren (contracten, garantiebewijzen...). De tweede is bedoeld om je rekeningen te klasseren. Op elk tussenblad staat vermeld hoelang je de papieren moet bewaren.

De prijs van een set tussenbladen kun je terugvinden op en bestellen via www.cebud.be/tussenbladen.

Overzicht houden op je inkomsten en uitgaven

Maandelijksse kosten

Om te weten hoeveel geld je elke maand nodig hebt, is het ook belangrijk om te weten aan wat je geld uitgeeft en hoeveel. Enkele kosten komen maandelijks terug. We kijken samen met jou naar de meest voorkomende maandelijksse kosten.

- ▶ Huur/hypotheek
- ▶ Gas/stookolie/elektriciteit
- ▶ Water (driemaandelijks)
- ▶ Internet, TV, Telefonie, GSM
- ▶ Verzekeringen
- ▶ Kosten voor jouw kind (kinderopvang, buitenschoolse kinderopvang, school...)

Deze maandelijksse vaste kosten verschillen van gezin tot gezin. Ga na aan de hand van jouw rekeningen welke kosten jij maandelijks hebt.

Jaarlijkse kosten

Naast de maandelijkse kosten is het belangrijk dat je rekening houdt met kosten die driemaandelijks, halfjaarlijks of jaarlijks komen. Daarvoor zet je best elke maand het nodige budget aan de kant. Als de rekening dan in je brievenbus valt, heb je dat bedrag al gespaard. Reken dus uit hoeveel geld je daarvoor elke maand moet opzijzetten. Je sorteert de rekeningen best op wanneer ze terug in de bus vallen. Bijvoorbeeld jaarlijkse rekeningen, halfjaarlijkse rekeningen... Vervolgens tel je ze per soort op en deel je ze door het aantal maanden dat de rekeningen lopen. Jaarlijkse rekeningen deel je door 12, halfjaarlijkse rekeningen deel je door 6, driemaandelijks rekeningen deel je door 3.

Bijvoorbeeld: je moet jaarlijks €60 betalen voor jouw ziekenfondsbijdrage. Je deelt €60 dan door 12 maanden (jaarlijkse rekening). De uitkomst is €5. Dit betekent dat deze rekening jou €5 per maand kost. Daarom hou je best iedere maand, €5 aan de kant zodat je deze rekening gemakkelijk kan betalen als ze komt.

Voorbeelden van kosten die je meestal niet elke maand moet betalen:

► Belastingen zoals:

- personenbelasting
- gemeentebelasting
- provinciebelasting (niet voor personen met een verhoogde tegemoetkoming)
- onroerende voorheffing (indien je eigenaar bent van een woning)
- verkeersbelasting (indien je een voertuig hebt)
- Vlaamse zorgpremie

► Verzekeringen:

- ziekteverzekering (ziekenfonds)
- voertuigverzekering
- brandverzekering
- ...

Hulpmiddelen om een overzicht te bewaren

Budgetplanner

Met een papieren of online budgetplanner houd je gemakkelijk overzicht op je inkomsten en uitgaven.

Online: www.budgetplanner.be. Op deze website geef je jouw inkomsten en uitgaven in. Daarna berekent de site voor jou hoeveel je van je budget overhoudt na het betalen van alle vaste kosten en het sparen.

**LET
OP**

De online budgetplanner bewaart niets van wat je invult op de site. De budgetplanner maakt wel de juiste berekeningen. Als je jouw gegevens wil bijhouden, moet je deze afdrucken of noteren in een document.

Via de smartphone

De 'WaKosta?!' app geeft je een handig overzicht van je inkomsten en uitgaven. Hierdoor heb je altijd jouw overzicht binnen handbereik! Meer info: www.budgetinzicht.be

Op papier

Via <https://www.samvzw.be/publicaties/de-budgetplanner> kan je zelf een budgetplanner afdrucken. Hierin kan jij je uitgaven en inkomsten noteren en zelf berekenen hoeveel budget je overhoudt.

CEBUD maakte een handige papieren budgetagenda. Daarin noteer je niet alleen je afspraken, maar ook je uitgaven. Aan de hand van tips en opdrachten krijgt je zicht op al je inkomsten en uitgaven. Na een jaar heb je zo een handig overzicht van je uitgavepatroon.

Op papier: Er bestaan heel wat budgetplanners in schriftvorm. Vraag zeker eens aan je maatschappelijk assistent welke hij of zij je zou aanraden.

Verzekeringen, wat moet en wat mag?

Wettelijk verplicht

In België zijn enkele **verzekeringen** wettelijk verplicht:

De **voertuigverzekering** (zowel auto als bromfiets) zorgt ervoor dat je de schade die jij hebt, wordt vergoed. Indien je geen voertuigverzekering hebt afgesloten, kan je hiervoor zware sancties krijgen (geldboetes, beslagname van het voertuig...).

De **ziekteverzekering** sluit je af bij een ziekenfonds naar keuze. Deze verzekering zorgt ervoor dat een deel van medische kosten wordt terugbetaald. Denk maar aan een doktersbezoek, tandartsbezoek, apotheekkosten enzovoort.

De **Vlaamse Zorgpremie** is een vast bedrag dat iedereen die ouder is dan 26 jaar moet betalen. Het juiste bedrag vind je online (www.vlaamsesocialebescherming.be/de-zorgpremie). Wanneer je een verhoogde tegemoetkoming hebt (vroeger OMNIO-statuut), betaal je de helft. Het ziekenfonds stuurt jou een rekening om de bijdrage te betalen.

Sinds 01/01/2019 is de **brandverzekering** verplicht voor huurder en verhuurder. Een brandverzekering beschermt je tegen iedere schade aan je woning of inboedel aangericht door brand, storm, hagel, overstroming enzovoort. Je kan hier ook een optie voor diefstal opnemen. Dit brengt wel een (kleine) meerkost met zich mee.

Optionele maar nuttige verzekeringen

Naast deze wettelijk verplichte verzekeringen, is het nuttig om na te gaan of er voor jou nog andere nuttige verzekeringen bestaan. Hieronder lijsten we enkele belangrijke verzekeringen op.

Familiale verzekering

De familiale verzekering dekt de schade aan derden. Heeft één van je kinderen de ruit van je vrienden ingetrapt? Met deze verzekering worden deze kosten (grotendeels) gedekt.

De hospitalisatieverzekering

Een operatie, een ongeval? Het kan iedereen overkomen!

De hospitalisatieverzekering is een aanvulling op de bescherming van de ziekteverzekering. Deze verzekering is niet verplicht maar wel aan te raden. Ziekenhuiskosten lopen vaak hoog op bij ziekte, een ingreep of een ongeval. Je kan een hospitalisatieverzekering afsluiten bij je ziekenfonds of bij een privéverzekeraar.

Veel verzekeringen werken met een ‘franchise’ of ‘vrijstelling’. Dit wil zeggen dat je een bepaald bedrag zélf moet betalen vooraleer de verzekering tussenkomt. Vraag dit zeker na bij jouw verzekeringskantoor!

Meer informatie?

Meer informatie rond verzekeringen vind je op: www.abcverzekering.be
Op deze website staan de verschillende soorten verzekeringen uitgelegd.

Het voordeligste tarief, daar gaan we voor!

Is je budget beperkt? Vind jij dat je te veel betaalt? Wil je graag besparen op jouw vaste kosten? Voor je energie- en telecomkosten bestaat er een handige website!

Aardgas en elektriciteit: de VREG-test

Met de VREG-test vergelijk je snel en gemakkelijk alle energieleveranciers. Op basis van je eigen verbruik berekent de test welke leverancier voor jou het voordeligst is. Dat kan zowel voor aardgas als voor elektriciteit.

We raden aan om deze test elk jaar opnieuw uit te voeren.

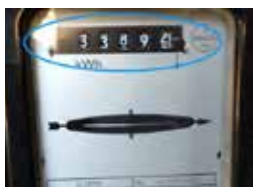
Zo ben je zeker dat je bij een voordelige leverancier klant bent. Je vindt de test op <http://vtest.vreg.be>.

Voor de VREG-test heb je jouw eindafrekening nodig. Daarop lees je jouw verbruik af in kilowattuur (kWh) en zie je de periode waarop je jouw berekening kan baseren. Vul dit zeker in op de site. Ook is het belangrijk om het type van jouw energiemeter te kennen. De meest voorkomende tellers zijn de enkelvoudige en de dag- en nachtteller. De overheid is momenteel bezig met het plaatsen van digitale meters. Tegen 2035 moet iedere woning voorzien zijn van zo'n digitale meter.

Dag- en nachtteller

Indien je niet zeker weet welke energiemeter je hebt, kan je dit altijd navragen bij je leverancier.

Enkelvoudige teller

Digitale teller

Telecom, waarom meer betalen als minder ook kan?

GSM, internet, vaste telefonie, digitale TV. Allemaal diensten die je telecommafactuur sterk kunnen doen stijgen. Jouw beste telecomtarief bereken je online. Je kan een vergelijking maken tussen alle aanbieders op www.bestetarief.be

**LET
OP**

Sommige aanbieders werken met acties die op bepaalde momenten goedkoper zijn. Kijk goed naar de voorwaarden die aan dit aanbod verbonden zijn. Het is niet altijd even mooi als het lijkt.

Aanbieders verkopen vaak gsm's of smartphones aan een spotprijs. Weet dat hieraan meestal een abonnement verbonden is. Als je dat wilt opzeggen, moet je wél nog de restwaarde van het toestel betalen.

Laat je niet vangen!

Het is niet altijd gemakkelijk om je budget goed te beheren. Er zijn vele addertjes onder het gras en vaak zijn dingen niet zoals ze lijken. Denk maar aan promo's, reclame, interessante afbetalingen enzovoort. Hieronder volgen enkele tips om je zeker niet te laten vangen:

- ▶ Ga geen krediet aan. Krediet betekent enkel en alleen uitstel van betaling. Hierbij komen ook nog eens interesten!
- ▶ Ga nooit in op straat- of deur-aan-deurverkopers!
- ▶ Een promotie kan soms voor even voordelig zijn maar let op de verkoopsvoorwaarden. Soms moet je meer betalen dan je denkt.
- ▶ Kijk voor het goedkoopste product naar de prijs per liter/kilo.
- ▶ Denk na voor je iets koopt. Heb ik dit echt nodig?
- ▶ Maak geen gebruik van betaalkaarten van winkelketens. Dit zijn ook meestal kredietkaarten!

Zelf oefenen?

Zin om zelf aan de slag te gaan met enkele oefeningen? CEBUD verzamelde heel wat materiaal dat helpt om (terug) greep te krijgen op je budget. Denk aan het bijhouden van een budgetagenda, het invullen van een financieel jaaroverzicht, werken met doelstellingen, rechten uitputten...

Op www.effectieveschuldbemiddeling.be vind je onder het tabblad 'verloop' gratis hulpmiddelen, tips en handleidingen. Je kan alles lezen, downloaden of afdrukken.

Meer info en/of ondersteuning?

Geraak je er zelf niet helemaal uit? Heb je een vraag of wil je leren hoe je je budget beter kan beheren? Wil je graag ondersteund worden? Dat kan! Hieronder vind je cursussen en organisaties die jou ondersteunen in het beheren van jouw budget.

Cursus: Slim beheer bij basiseducatie

Het Centrum voor Basiseducatie Kempen organiseert een cursus Budgetteren. In deze cursus krijg je tips om beter met je geld om te gaan en leer je waarop je kan besparen. Het zijn 10 lessen van 3u in kleine groepen. Wat bekijken en bespreken we in deze cursus: een beter zicht krijgen op je budget, facturen begrijpen en klasseren, goedkoper eten en winkelen, omgaan met reclame, hoe ga je op zoek naar de goedkoopste leverancier voor energie, telefonie enz. Voor meer informatie: www.basiseducatie.be

Budgetcursus op het OCMW

Sommige OCMW's bieden zelf een cursus aan rond budgetteren. Vraag het eens na bij het OCMW in jouw buurt!

Ziekenfonds

Als je (hoge) rekeningen krijgt van het ziekenhuis of in verband met je gezondheid, is het zinvol om met je rekening naar je ziekenfonds te gaan. Zij kijken na of de rekening correct is zodat je niet te veel betaalt. Daarnaast biedt het ziekenfonds heel wat kortingen op bijvoorbeeld vakanties, (kinder) kampen, brillen, lidgeld voor sportclubs ... Vraag zeker naar de voordelen bij jouw ziekenfonds!

Budgetbegeleiding (OCMW)

Budgetbegeleiding is de minst ingrijpende financiële hulpverlening. De maatschappelijk assistent geeft je advies en praktische tips over hoe je je budget goed kan beheren. Verder zal hij of zij ook een budgetplan opstellen en contact opnemen met de schuldeisers als jij dit wenst.

De budgetbegeleiding in een notendop:

- ▶ Budgetbegeleiding is gratis.
- ▶ Je beheert zelf je budget en bent verantwoordelijk voor de betalingen.
- ▶ Voor budgetbegeleiding hoef je geen schulden te hebben.
- ▶ De budgetbegeleiding duurt zolang jij dit nodig vindt.

Budgetbeheer (OCMW)

Weet je niet meer wat eerst te betalen? Heb je nood aan een helpende hand? Budgetbeheer kan voor jou de oplossing bieden!

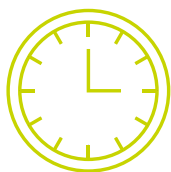
Budgetbeheer gaat een stap verder dan budgetbegeleiding. Hierbij beheert de maatschappelijk werker tijdelijk jouw budget.

Het budgetbeheer in een notendop:

- ▶ Budgetbeheer is meestal gratis (vraag dit bij jouw OCMW).
- ▶ Je beheert tijdelijk niet meer zelf je budget.
- ▶ Als je schulden hebt, wordt er een afbetaalplan opgesteld voor de schuldeisers.

Algemene vragen

Naast financiële hulpverlening biedt het OCMW of het CAW ook ondersteuning aan iedere burger met een vraag. Deze dienstverlening is heel breed. Dit kan gaan van begeleiding in het ordenen van papierwerk, het beantwoorden van vragen, het bieden van een luisterend oor wanneer je het moeilijk hebt tot het aanvragen van verschillende premies en voordelen. Stap zeker naar het OCMW of CAW in je buurt bij vragen!

Notities

Notities

Dit zakboekje werd opgesteld in samenwerking met volgende partners:

